

LIETUVOS RESPUBLIKOS KONKURENCIJOS TARYBOS

(kodas 900151049)

2021-2023 METŲ STRATEGINIS VEIKLOS PLANAS

I. SKYRIUS MISIJA

Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybos misija – saugoti veiksmingą konkurenciją dėl vartotojų gerovės

(1) Lietuvos Respublikos Konstitucijoje įtvirtinta konkurencijos laisvės, kaip valstybės vertybės, apsauga – „Įstatymas draudžia monopolizuoti gamybą ir rinką, saugo sąžiningos konkurencijos laisvę“ (Lietuvos Respublikos Konstitucijos 46 straipsnio 4 dalis).

(2) Sąžiningos konkurencijos apsauga yra pagrindinis būdas užtikrinti asmens ir visuomenės interesų darną reguliuojant ūkinę veiklą, sukurti ūkio, kaip sistemos, savireguliaciją, skatinančią optimaliai paskirstyti ekonominius išteklius, veiksmingai juos panaudoti, didinti ekonominį augimą ir kelti vartotojų gerovę.

(3) Lietuvos Respublikos konkurencijos taryba yra savarankiška valstybės įstaiga, atskaitinga Lietuvos Respublikos Seimui, vykdanči valstybinę konkurencijos politiką ir prižiūrinti, kaip laikomasi įstatymų, kurių priežiūra pavesta Konkurencijos tarybai, reikalavimų. Konkurencijos tarybos teisinė autonomija, įtvirtinta Konkurencijos įstatyme, garantuoja priimamų sprendimų bešališkumą.

(4) Konkurencijos tarybos misija yra saugoti veiksmingą konkurenciją dėl vartotojų gerovės, ir tai ji daro vykdydama savo funkcijas: įgyvendindama Lietuvos konkurencijos politiką bei prižiūradama kaip Lietuvos rinkos dalyviai ir viešojo administravimo subjektai laikosi jos kompetencijai priskirtų įstatymų reikalavimų.

(5) Siekdama šios misijos ir pagrindinio tikslo įgyvendinimo, Konkurencijos taryba kontroliuoja, kaip laikomasi Konkurencijos įstatymo, vykdo valstybinę konkurencijos politiką, taip pat yra įgaliota taikyti Europos Sąjungos (toliau – ES) konkurencijos taisykles, kurių laikymosi priežiūra pagal ES konkurencinę teisę yra pavesta nacionalinėms konkurencijos institucijoms. , prižiūri, ar ūkio subjektai laikosi Mažmeninės prekybos įmonių nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo. Konkurencijos taryba, vykdydama jai įstatymais nustatytas funkcijas, vadovaujasi Veiklos prioritetu, kuris sudaro galimybes naudoti Konkurencijos tarybos išteklius taip, kad būtų kiek įmanoma geriau prisidedama prie veiksmingos konkurencijos apsaugos ir teikiama kuo didesnė nauda vartotojams. Spręsdama, ar konkretus tyrimas atitinka Veiklos prioritetą, Konkurencijos taryba vadovaujasi įtakos veiksmingai konkurencijai ir vartotojų gerovei, strateginės reikšmės ir racionalaus išteklių naudojimo principais.

II. SKYRIUS VEIKLOS PRIORITETAU

(6) Konstitucinė sąžiningos konkurencijos apsaugos garantija įpareigoja valstybės valdžios, savivaldybių institucijas teisinėmis priemonėmis užtikrinti sąžiningos konkurencijos laisvę. Tokios priemonės – tai ūkio subjektų susitarimų, kuriais siekiama riboti konkurenciją arba kurie riboja ar gali riboti konkurenciją, draudimas, piktnaudžiavimo dominuojančia padėtimi draudimas, rinkos koncentracijos kontrolė bei atitinkami koncentracijos draudimai, nesąžiningos konkurencijos draudimas, įstatymuose nustatytų sąžiningos konkurencijos apsaugos taisyklių laikymosi kontrolė, atsakomybė už jų pažeidimus.

Konkurencijos tarybos svarbiausios veiklos prioritetinės sritys 2021 m. nustatomos šios:

(7) Vykdyti Konkurencijos tarybos kompetencijai priskirtų įstatymų laikymosi priežiūrą, ypatingą dėmesį skiriant galimiems konkurencijos ribojimams.

(8) Stiprinti ryšius su žiniasklaida nacionaliniu ir tarptautiniu mastu, plėtoti dialogą su akademinė bendruomene, verslu, viešojo administravimo subjektais ir visuomene.

(9) Tęsti tarpinstitucinį bendradarbiavimą su Viešųjų pirkimų tarnyba ir Specialiųjų tyrimų tarnyba, Valstybės kontrole teikiant tarpusavio ekspertinę pagalbą bei dalijantis reikšminga informacija tyrimuose dėl korupcijos, viešųjų pirkimų pažeidimų ir konkurenciją ribojančių susitarimų viešuosiuose pirkimuose.

(10) Stiprinti ryšius su tarptautiniais partneriais, įskaitant aktyvų įsitraukimą į su konkurencijos politikos įgyvendinimu susijusias Europos Sąjungos teisėkūros iniciatyvas.

(11) Viešinti Konkurencijos tarybos prevenciniais tikslais atliktų stebėsenų rezultatus dėl galimų Konkurencijos įstatymo ribojimų.

(12) Stiprinti informacinių technologijų materialinę ir techninę bazę tyrimų srityje.

III. SKYRIUS VEIKLOS PRIORITETAI

(13) Strateginis tikslas – siekti, kad Konkurencijos tarybos veikla duotų kuo didesnę naudą vartotojams, stiprinti švietimą konkurencijos srityje ir didinti Konkurencijos tarybos veiklos efektyvumą.

(14) Programa – valstybinės konkurencijos politikos įgyvendinimas užtikrinant ūkio subjektų ir vartotojų apsaugą nuo konkurenciją ribojančių ir/ar vartotojų interesus pažeidžiančių veiksmų. Konkurencijos taryba ekonominės naudos, teikiamos vartotojams, ir Konkurencijos tarybos metinio biudžeto santykį nusistatė kaip vieną iš savo strateginio tikslo įgyvendinimo vertinimo kriterijų. Konkurencijos taryba siekia, kad jos veiklos efektyvumas būtų grindžiamas ne paskirtų baudų dydžiu, bet profesionalių tyrimų ir tų tyrimų atnešta nauda vartotojui, kuri neišvengiamai priklauso ir nuo nuoseklaus prevencinio darbo konkurencijos principų sklaidos srityje.

(15) Stiprindama konkurencijos kultūrą visuomenėje Konkurencijos taryba vykdo įvairiapusę veiklą. Konkurencijos taryba, siekdama plėtoti dialogą su viešojo administravimo institucijomis, verslo bei akademinė bendruomene, nuolat rengia įvairias konferencijas, mokymus bei seminarus. Pavyzdžiui, 2019 m. balandžio mėn. Konkurencijos tarybos ekspertų vestuose mokymuose beveik 60 Užimtumo tarnybos darbuotojų gilinasi į mažareikšmės pagalbos reglamento taikymą bei suteiktos valstybės pagalbos ir nereikšmingos (de minimis) pagalbos registrą. Gegužės mėn. institucija kartu su advokatų kontora COBALT surengė diskusiją, kurioje aptarta, su kokiais iššūkiais susiduria tiekėjai ir platintojai nustatydami vertikaliuosius ribojimus ir diskutuota apie vertikaliųjų susitarimų bendrosios išimties ateities perspektyvas. Konkurencijos taryba vedė mokymus ir Valstybės kontrolės darbuotojams, kuriems pristatė teorinius ir praktinius valstybės pagalbos kriterijų vertinimo aspektus. Taip pat rengti mokymai viešojo intereso gynimo skyriuose dirbantiems prokurorams iš visos Lietuvos. Prokurorai supažindinti su institucijos vykdoma veikla prižiūrint viešojo administravimo subjektus, buvo pristatyti požymiai, kuriais vadovaudamiesi pareigūnai gali nustatyti, ar savivaldybių skiriamam finansavimui turi būti taikomos valstybės pagalbos taisyklės, bei praktiniai Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio pažeidimo pavyzdžiai.

(16) 2019 m. ypač daug dėmesio skirta šviečiamajai veiklai apie kartelių daromą žalą vartotojams. Balandžio mėn. Kaune vykusiame seminare, skirtame Lietuvos savivaldybių kontrolės ir audito tarnybų darbuotojams, Konkurencijos tarybos ekspertai pristatė pagrindinius aspektus, kaip perkančiosios organizacijos galėtų atpažinti kartelius viešuosiuose pirkimuose, ir kokių veiksmų turėtų imtis, taip pat organizuoti mokymai perkančiųjų organizacijų atstovams apie Viešųjų pirkimų įstatyme numatytą galimybę šalinti galimai susitarusius tiekėjus iš viešųjų pirkimų.

(17) Tęsdama dar 2018 m. inicijuotą diskusiją dėl valstybės dalyvavimo versle ribų, institucija kartu su Seimo Audito komitetu ir Lietuvos laisvosios rinkos institutu 2019 m. rugsėjo 16 d. Seime surengė tarptautinę konferenciją „Ar reikalinga konkurencija teikiant viešąsias paslaugas“. Renginio dalyviai susipažino su tarptautine valstybės veikimo rinkoje praktika, aptarė esamą padėtį Lietuvoje ir diskutavo, ar būtina užtikrinti efektyvią konkurenciją viešųjų paslaugų sektoriuje. Rugsėį ir gruodį Konkurencijos tarybos ekspertai kartu su Advokatų tarybos konkurencijos teisės komiteto nariais surengė apskritojo stalo diskusijas ir analizavo, kokių iššūkių

kyla susiduriant su konkurencijos teisės klausimų nagrinėjimo procedūromis ir kaip tuos iššūkius spręsti.

(18) Tęsdama šviečiamąją veiklą, 2021 m. Konkurencijos taryba planuoja organizuoti iš 2020 m. dėl COVID-19 grėsmės ir paskelbto karantino perkeltą tarptautinę Baltijos šalių konkurencijos konferenciją, į kurią aktualiomis konkurencijos teisės ir politikos temomis kvies diskutuoti konkurencijos teisės ekspertus iš Baltijos bei Skandinavijos šalių. ES šalių nacionalinėje teisėje įgyvendinus Direktyvą dėl žalos, patirtos dėl valstybių narių ir ES konkurencijos teisės nuostatų pažeidimo, atlyginimo, teismuose daugėja tokio pobūdžio bylų. Konkurencijos taryba, įvertinusi šią tendenciją ir siekdama prisidėti prie galimybės teismams gilinti žinias ES konkurencijos taisyklių laikymosi užtikrinimo srityje, 2021 m. įgyvendins dėl COVID-19 grėsmės 2020 m. sustabdytą Europos Komisijos finansuojamą projektą, kurio tikslas – rengti seminarus nacionalinių teismų teisėjams. Puoselėjant bendrą šalių narių teisinę ir teisminę kultūrą, bus siekiama užtikrinti, kad ES konkurencijos teisės nuostatų taikymas nacionaliniuose teismuose būtų nuoseklus. Į Konkurencijos tarybos organizuojamus seminarus bus kviečiami teisėjai, teisėjų padėjėjai ir kiti teismų darbuotojai iš Lietuvos, Latvijos, Estijos, Lenkijos, Švedijos ir Suomijos. Konkurencijos taryba toliau rengs seminarus, konsultacijas ir mokymus įmonių susijungimų nagrinėjimo, konkurenciją ribojančių susitarimų, valstybės pagalbos, Mažmeninės prekybos nesąžiningų veiksų draudimo įstatymo taikymo ir kitais klausimais.

(19) Jau keleri metai Konkurencijos taryba didelį dėmesį skiria dialogui su akademinė bendruomene plėtoti. Stiprindami bendradarbiavimą su akademinė bendruomene, 2019 m. Konkurencijos tarybos ekspertai lankėsi Kauno technologijos universitete (toliau - KTU), kur skaitė pranešimus piktnaudžiavimo dominuojančia padėtimi ir susijungimų poveikio konkurencijai vertinimo temomis, analizavo studentų darbus. Taip pat su KTU mokslininkais 2020–2021 metais Konkurencijos taryba planuoja atlikti verslo subjektų žinių apie Konkurencijos įstatyme numatytas teises ir pareigas tyrimą. Nuo 2019 m. kasmet institucijos atstovai dalyvauja nacionaliniame moksleivių mokomųjų bendrovių konkurse, kurį organizuoja VšĮ „Junior Achievement Lietuva“. Renginio metu įvertinamas moksleivių mokomųjų bendrovių idėjų ir verslų perspektyvumas, potencialas, suteikiamas grįžtamasis ir ugdomasis ryšys jauniems verslininkams. Tarpininkaujant VšĮ „Junior Achievement Lietuva“, palaikomas nuolatinis ryšys su ekonomikos mokytojais ir mokyklų vadovais, dalijamasi išvalgomis ir praktine-metodine medžiaga apie konkurenciją, Konkurencijos tarybos atliekamais tyrimais, teismų praktika.

(20) Sąžiningos konkurencijos apsaugos garantija draudžia ūkinę veiklą reguliuojančioms valstybės ir savivaldybių institucijoms priimti sprendimus, kurie iškreipia ar gali iškreipti sąžiningą konkurenciją. Siekdama prevencinių tikslų, Konkurencijos taryba ne tik atlieka tyrimus, tačiau kaip ir kiekvienais metais savo bei viešojo administravimo institucijų iniciatyva vertina teisės aktų projektus ir teikia išvadas dėl galimo tokių teisės aktų poveikio konkurencijai. Ypatingą dėmesį Konkurencijos taryba skiria viešojo administravimo ir ūkio subjektų švietimui, kaip išvengti galimų konkurencijos teisės pažeidimų.

(21) Konkurencijos tarybos ekspertai kiekvienais metais surengia apie 100 susitikimų su viešojo administravimo institucijoms, verslo subjektais ir konsultuoja juos dėl valstybės pagalbos taisyklių taikymo ar galimų konkurencijos ribojimų bei aktyviai ragina viešojo administravimo subjektus nesiimti tam tikrų veiksų (pavyzdžiui, nepriimti atskirus ūkio subjektus diskriminuojančių sprendimų) arba nutraukti atliekamus veiksmus (pavyzdžiui, nutraukti galimai privilegijas suteikiančią sutartį), jei tai nėra suderinama su viešojo administravimo subjektų pareiga užtikrinti sąžiningos konkurencijos laisvę. Kova su konkurenciją ribojančiais susitarimais išlieka viena iš prioritetinių Konkurencijos tarybos veiklos sričių. Konkurencingus viešuosius pirkimus gali užtikrinti tik kompleksiniai sprendimai. Atsižvelgdama į tai ir siekdama veiksmingesnės kovos su karteliais viešuosiuose pirkimuose, Konkurencijos taryba trečius metus tęsia bendradarbiavimą su Specialiųjų tyrimo tarnyba ir Viešųjų pirkimų tarnyba: vyksta reguliarūs susitikimai, keičiamasi institucijų funkcijoms įgyvendinti reikiama informacija, išvalgomis apie rinkos dalyvių elgesį, konsultuojamasi, teikiama pagalba rengiant teisės aktus ir atliekant tyrimus, kartu organizuojami seminarai ir mokymai. Konkurencijos taryba, gavusi informacijos iš Specialiųjų tyrimų tarnybos dėl

konkurenciją ribojančio susitarimo viešuosiuose pirkimuose, 2019 m. baigė 1 tyrimą ir nustatė pažeidimą, dar vienas tyrimas tęsiamas 2020 m.

(22) Konkurencijos taryba daug dėmesio skiria tyrimams dėl Konkurencijos įstatymo pažeidimų, kai bendrovės įgyvendina koncentracijas be Konkurencijos tarybos leidimo arba trukdo tinkamai jas įvertinti, pateikdamos ne visą ir netikslią koncentracijos nagrinėjimui reikalingą informaciją. Šie pažeidimai yra itin pavojingi, nes Konkurencijos tarybai neturint galimybių įvertinti vykdomų koncentracijų poveikio rinkoms, gali būti padaryta didžiulė žala konkurencijai, dėl ko nukentėtų tiek vartotojai, tiek verslas.

(23) Vienas iš svarbiausių veiksnių, padedančių užtikrinti tinkamą Konkurencijos tarybai pavestų funkcijų įgyvendinimą, yra institucijos administracinių gebėjimų stiprinimas.

(24) Siekiant pažangaus institucijos veiklos plėtojimo, planuojama įgyvendinti efektyvią žmoniškųjų išteklių politiką, kuri atitiktų besikeičiančios aplinkos reikalavimus ir galėtų greitai bei veiksmingai prisitaikyti prie naujų institucijos poreikių.

(25) Modernus informacinių technologijų įvaldymas ir naudojimas, informacinių sistemų, duomenų bazių kūrimas ir tobulinimas bei naudojimas specialia programine įranga, skirta efektyviau ir tikslingiau rinkti informaciją patikrinimų metu ir ją analizuoti, yra vienas iš svarbių Konkurencijos tarybos siekių ir veiklos prioritetų, užtikrinančių efektyvią Konkurencijos tarybos veiklą. Per 2021 metus, jei bus užtikrintas pakankamas finansavimas, ketinama atnaujinti bei įsigyti duomenų surinkimo ir analizės įrankius, kurie galėtų apdoroti ir analizuoti iš ūkio subjektų poėmio metu surinktus ypač jautrius duomenis bei informaciją.

(26) Konkurencijos tarybos darbuotojų kompetencijai keliami išskirtiniai reikalavimai, todėl daug dėmesio skiriama kvalifikacijos tobulinimui. Konkurencijos taryba tarnautojų ugdymą vertina kaip nuolatinį visos institucijos mokymąsi, kūrybiškai derinant įvairiausias mokymo metodus. Siekiant užtikrinti ir palaikyti reikalaujamos kompetencijos lygmenį, mokymams naudojamos Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšos, ES techninės paramos bendrojo finansavimo lėšos ir ES techninės paramos lėšos. Taip pat Konkurencijos taryba įgyvendina vidinių mokymų sistemą, kuri remiasi darbuotojų kompetencijų, patirties, įgytos komandiruotėse, stažuotėse dalijimusi institucijos viduje. Taip pat ir 2021 m. Konkurencijos taryba sudarys sąlygas darbuotojams tobulinti kvalifikaciją pagal sudarytus planus.

(27) Konkurencijos taryba turi ilgalaikio bendradarbiavimo patirtį su Europos Sąjungos institucijomis bei tarptautinėmis organizacijomis (Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (toliau – EBPO), Tarptautiniu konkurencijos tinklu, Europos konkurencijos institucijų forumu). Remiantis kasmetiniu konkurencijos teisės ir tyrimų centro „Global Competition Review“ vertinimu, Konkurencijos taryba patenka tarp pačių veiksmingiausių konkurencijos priežiūros institucijų pasaulyje, kurios patirtis naudinga stiprinant kitų šalių konkurencijos priežiūros institucijų administracinius gebėjimus. 2019 m. Konkurencijos taryba baigė vykdyti ES Dvynių programos projektą Ukrainoje bei techninės paramos projektą Sakartvele. Per 2016–2019 m. vykčius projektus siekta perduoti ES konkurencijos teisės praktiką išaiškinant konkurenciją ribojančius viešojo ir privataus sektoriaus atstovų veiksmus, prisidėta prie konkurencijos taisyklių tobulinimo: dalytasi įžvalgomis ir pasiūlymais dėl konkurencijos teisės aktų pakeitimų, suderinimo su ES teise, vesti seminarai skirtingoms tikslinėms grupėms.

(28) 2019 m. institucija buvo atrinkta dalytis sukaupta patirtimi ir gerąja praktika konkurencijos teisės ir politikos įgyvendinimo bei valstybės pagalbos srityse pagal techninės paramos projektus Serbijoje ir Kosove, o 2020 m. – pagal Dvynių programos projektus Ukrainoje ir Sakartvele. Vykdydama šiuos projektus Konkurencijos taryba kelerius metus konsultuos giminingas institucijas tyrimų vykdymo, įmonių susijungimų nagrinėjimo bei valstybės pagalbos klausimais, teiks rekomendacijas dėl rinkos tyrimų atlikimo, konkurencijos teisės nuostatų taikymo, konkurencijos įstatymo suderinamumo su ES teisės reikalavimais, kad iš minėtų institucijų vykdomos veiklos naudą gautų ir vartotojai, ir sąžiningai veikiantis verslas.

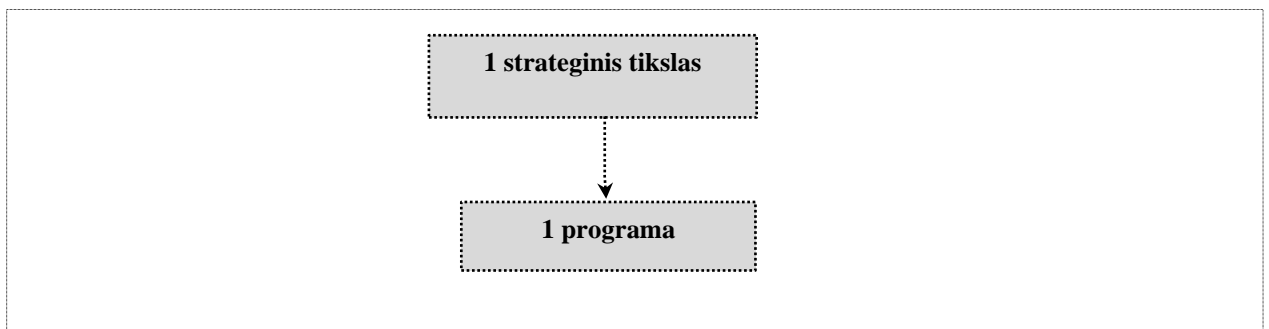
(29) Konkurencijos tarybos specialistų dalyvavimas darbo grupių ar pogrūpių, patariamųjų komitetų veikloje, neformalus keitimasis informacija apie konkurencijos teisės taikymo praktiką ir geruosius pavyzdžius yra vienas iš veiksnių, padedančių įgyvendinti Konkurencijos tarybos strateginius tikslus. Nuo pat 2018 m. liepos, kai Lietuva tapo EBPO nare, Konkurencijos taryba

aktyviai dalyvauja šios organizacijos konkurencijos komiteto bei jo darbo grupių veikloje. 2019 m. teikė EBPO apžvalgas konkurenciją ribojančių viešojo administravimo subjektų veiksmy, konfidencialios informacijos apsaugos, konkurencijos teisės bylų nagrinėjimo teismuose temomis. Ekspertai reguliariai dalyvavo Europos konkurencijos tinklo ir Tarptautinio konkurencijos tinklo veikloje su kolegomis iš užsienio aptariant telekomunikacijų srities, ECN+ direktyvos perkėlimo, tyrimų farmacijos sektoriuje, įmonių susijungimų, konkurencijos kultūros stiprinimo, tarpinstitucinio bendradarbiavimo, valstybės pagalbos priemonių vertinimo ir kitus klausimus. Ateityje institucijos ekspertai ir toliau planuoja dalyvauti tarptautinių forumų ir organizacijos veikloje ir dalytis sukaupta patirtimi konkurencijos teisės ir politikos temomis su tarptautinių organizacijų ir forumų atstovais.

(30) Konkurencijos taryba pagal savo kompetenciją ir toliau dalyvaus 2014–2020 m. ES struktūrinės paramos administravime ir teiks ES struktūrinės paramos valdymo ir kontrolės sistemoje dalyvaujančioms institucijoms ir projektų vykdytojams konsultacijas bei metodinę pagalbą valstybės pagalbos taisyklių taikymo klausimais bei vykdys prevenciją ir tirs konkurenciją ribojančius susitarimus vykdant projektų viešuosius pirkimus. Institucijos veiklos, susijusios su dalyvavimu įgyvendinant 2014–2020 metų ES struktūrinių fondų investicijų programą, bus finansuojamos iš ES techninės paramos lėšų.

(31) Atsižvelgiant į tai, kad nuolat tobulėjančios informacinės technologijos tiesiogiai lemia Konkurencijos tarybos atliekamų tyrimų kokybę ir spartą, būtina nuolat atnaujinti ir tobulinti informacines sistemas, turimą techninę bei programinę įrangą bei įsigyti papildomos specialios, tyrimams skirtos, programinės įrangos.

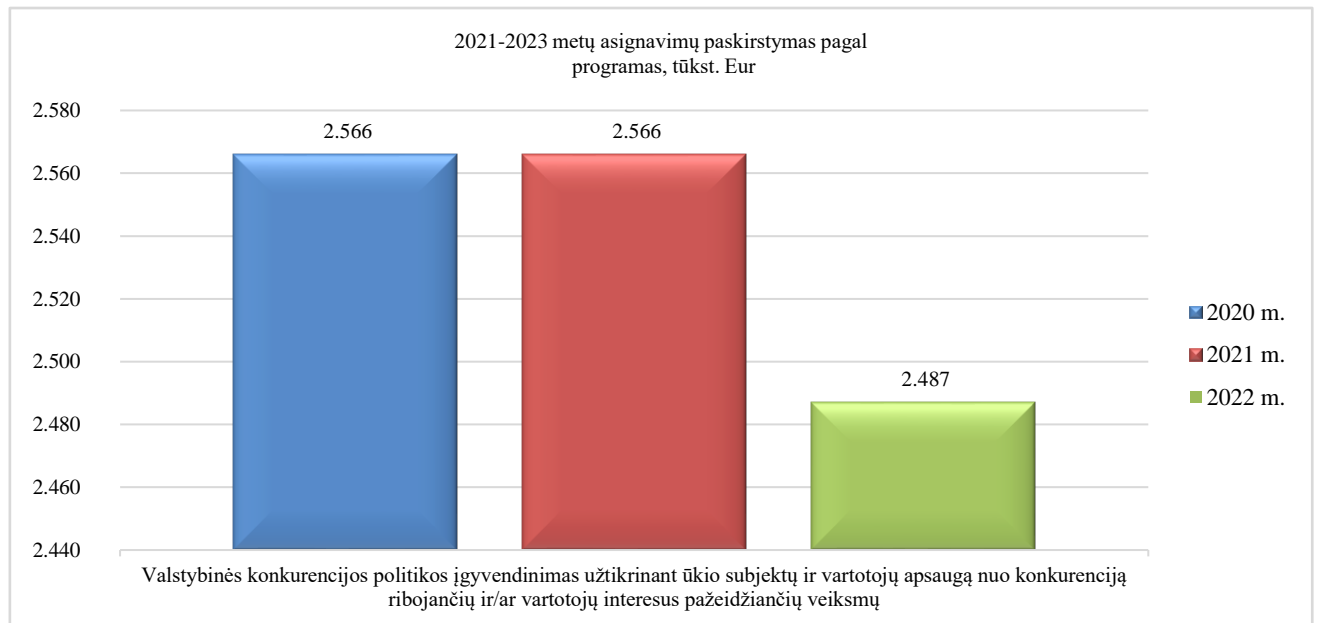
1 grafikas. 2021-2023 metų planuojami strateginiai tikslai ir jiems įgyvendinti numatomos programos

1 lentelė. 2021-2023 metų asignavimų pasiskirstymas pagal programas (tūkst. eurų)

Eil. Nr.	Programos kodas ir pavadinimas	2021 metų asignavimai				2022 metų asignavimai				2023 metų asignavimai			
		iš viso	iš jų			iš viso	iš jų			iš viso	iš jų		
			išlaidoms		turtui įsigyti		išlaidoms		turtui įsigyti		išlaidoms		turtui įsigyti
			iš viso	iš jų darbo užmokesčiui			iš viso	iš jų darbo užmokesčiui			iš viso	iš jų darbo užmokesčiui	
1.	01.01 programa „Valstybės konkurencijos politikos įgyvendinimas užtikrinant ūkio subjektų ir vartotojų apsaugą nuo konkurenciją ribojančių ir/ar vartotojų interesus pažeidžiančių veiksmų“	2.566	2.436	1.880	130	2.566	2.436	1.940	130	2.487	2.357	1.917	130
	Iš viso	2.566	2.436	1.880	130	2.566	2.436	1.940	130	2.487	2.357	1.917	130

2 grafikas. 2021-2023 metų asignavimų pasiskirstymas pagal programas

1 strateginis tikslas: Siekti, kad Konkurencijos tarybos veikla duotų kuo didesnę naudą vartotojams, stiprinti švietimą konkurencijos srityje ir didinti Konkurencijos tarybos veiklos efektyvumą.

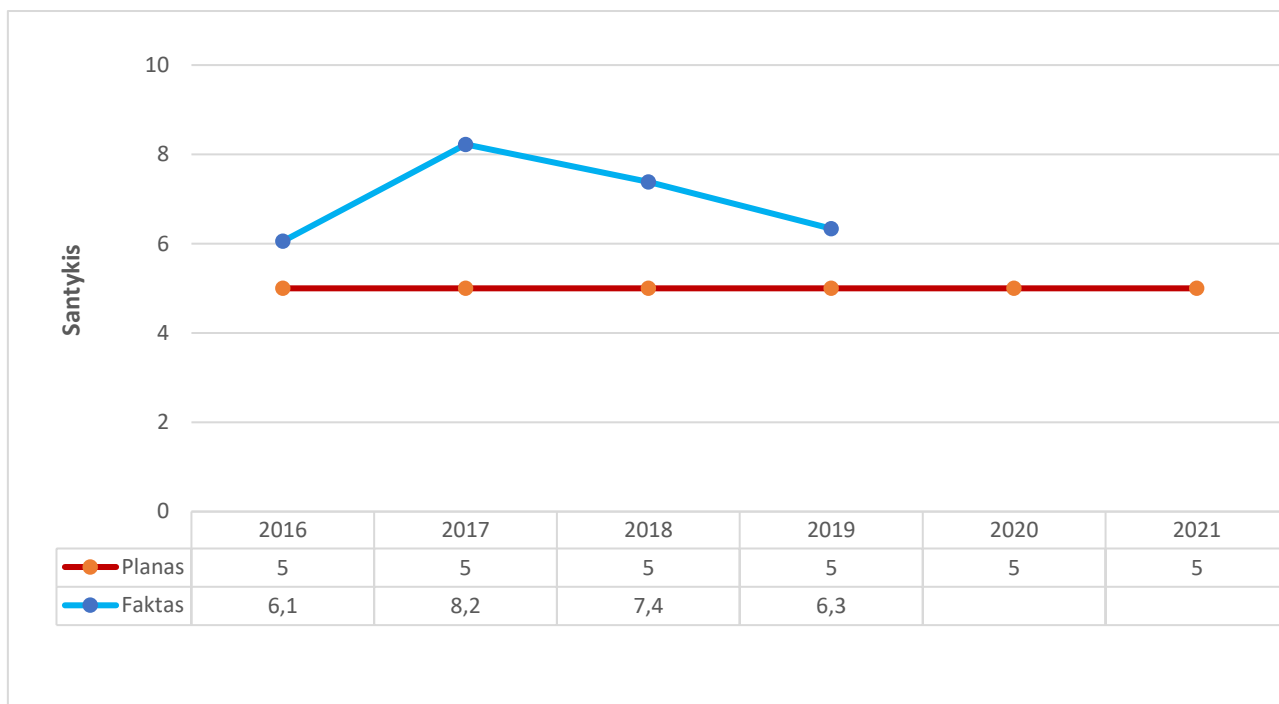
EFEKTO VERTINIMO KRITERIJAI

(32) Strateginis tikslas vertinamas šiuo efekto kriterijumi: santykiu tarp vidutinės metinės (3 metų) tikėtinos tiesioginės naudos vartotojams ir Konkurencijos tarybos vidutinio metinio (3 metų) biudžeto.

(33) Vertindama užsibrėžtos misijos vykdymą, Konkurencijos taryba nuo 2011 m. atlieka savo veiklos poveikio vartotojams vertinimą. Konkurencijos tarybos sukurta nauda buvo skaičiuojama remiantis naujausiomis EBPO rekomendacijomis (*OECD, Guide for helping competition authorities assess the expected impact of their activities*, April 2014).

Tiesioginę ekonominę naudą vartotojams sudaro piniginis įvertinimas žalos, kuri būtų buvusi padaryta vartotojams, jei Konkurencijos taryba nebūtų nutraukusi antikonkurencinių veiksmų (pvz., jei nebūtų nutrauktas kartelio egzistavimas, vartotojai mokėtų didesnes kainas keletą metų ir pan.). Čia nepatenka netiesioginė nauda, kurią atneša Konkurencijos tarybos įsikišimas, pvz., Konkurencijos tarybos paskirtos baudos, nauda, atsirandanti dėl to, kad viena paskirta bauda pažeidėjui atgraso nuo keletą kitų panašių pažeidimų padarymo ir kt. Kiekvienais metais faktiškai pasiekto rodiklio reikšmė publikuojama viešai ir kartu su Konkurencijos tarybos ataskaita. Siekiame, kad santykis tarp vidutinės metinės trejų metų tiesioginės naudos vartotojams ir Konkurencijos tarybos vidutinio metinio trejų metų biudžeto būtų ne mažesnis nei 5:1, t.y. 1 į Konkurencijos tarybą investuotas euras turi „generuoti“ 5 eurus. Sukurta tiesioginė finansinė nauda 2019 m. (3 metų vidurkis) siekė apie 14,2 mln. eurų, o jos santykis su vidutiniu metiniu 3 metų KT biudžetu buvo 6,3:1.

3 grafikas. Tikėtinos tiesioginės naudos santykis su Konkurencijos tarybos biudžetu (3 metų vidurkis)

Šaltinis: Konkurencijos tarybos skaičiavimai

STRATEGINĮ TIKSLĄ ĮGYVENDINANČIOS PROGRAMOS

Programos kodas: 01-01, VALSTYBINĖS KONKURENCIJOS POLITIKOS ĮGYVENDINIMAS UŽTIKRINANT ŪKIO SUBJEKTŲ IR VARTOTOJŲ APSAUGĄ NUO KONKURENCIJĄ RIBOJANČIŲ IR/AR VARTOTOJŲ INTERESUS PAŽEIDŽIANČIŲ VEIKSMŲ

Bendra informacija apie programą

Tai Konkurencijos tarybos vykdoma ilgalaikė programa, skirta Lietuvos Respublikos teisės aktais Konkurencijos tarybai priskirtų funkcijų vykdymui bei strateginiam tikslui, kuriuo siekiama užtikrinti, kad Konkurencijos tarybos veikla duotų kuo didesnę naudą vartotojams, stiprinti konkurencijos kultūrą visuomenėje ir Konkurencijos tarybos administracijos pajėgumus, įgyvendinti.

Programa apima visas Konkurencijos tarybos veiklos sritis, kadangi joje nustatytos lėšos Konkurencijos tarybos vykdomoms funkcijoms finansuoti, taip pat lėšos viso Konkurencijos

tarybos personalo darbo užmokesčiui ir socialinio draudimo išlaidoms bei visoms išlaidoms institucijos išlaikymui.

Programa prisideda prie visų Konkurencijos tarybos nustatytų prioritetų įgyvendinimo.

Programa tęstinė.

Iš viso šią programą 2021 m. turėtų įgyvendinti 98 darbuotojai (valstybės pareigūnai, valstybės tarnautojai ir darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartį). Programą įgyvendins visi Konkurencijos tarybos struktūriniai padaliniai bei tarybos nariai.

Programos koordinatorius – Arūnas Keraminas, Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybos administracijos direktorius, tel. (8 5) 212 7088, arunas.keraminas@kt.gov.lt.

Konkurencija ekonomikoje suprantama kaip varžybos, kurių metu juridiniai ir fiziniai asmenys, užsiimantys verslu, nepriklausomai veikdami rinkoje riboja vienas kito galimybes dominuoti toje rinkoje ir skatina vartotojams reikalingų prekių bei paslaugų gamybą ir siekimą didinti jos efektyvumą. Konkurencijos taryba, atlikdama Konkurencijos įstatymo priežiūrą, tiesiogiai ir netiesiogiai veikia rinkos procesus, daro įtaką ir kontroliuoja ūkio subjektų veiklą. Konkurencijos tarybos įgalinimai apima ne tik ūkio, viešojo administravimo subjektų veiksmų kontrolę konkurencijos srityje, bet ir teisės aktų priėmimą bei sankcijų taikymą. Visa tai daro poveikį ne tik bendrai situacijai rinkoje, bet ir valstybės biudžetui.

Efektyvi Konkurencijos tarybos veikla reikalauja reikšmingų Konkurencijos tarybos išteklių, kurių dabartinė finansavimo sistema neužtikrina, dėl ko yra reikšmingai ribojamos Konkurencijos tarybos galimybės vykdyti nuosekliai efektyvią įstatymų laikymosi priežiūrą ir kultūros sklaidą bei pažeidimų prevenciją. Todėl Konkurencijos taryba sieks, kad būtų nustatytas teisinis reglamentavimas, sudarantis sąlygas nepriklausomam Konkurencijos tarybos finansavimui. Pakeitus teisinį reglamentavimą dėl Konkurencijos tarybos finansavimo šaltinių būtų įgyvendinta Valstybės kontrolės rekomendacija – būtų nustatyti aiškūs Konkurencijos tarybos finansavimo principai, jai skiriamų lėšų šaltiniai ir numatyti pagrindiniai jų naudojimo reikalavimai. Pažymėtina, kad konkurencijos institucijų visapusiško nepriklausomumo svarbą yra pabrėžusi ir Europos Komisija. Jos 2014 m. komunikate „Dešimt metų konkurencijos teisės įgyvendinimo pagal Reglamentą 1/2003: pasiekimai ir ateities perspektyvos“ yra nurodyta, kad pakankamų žmogiškųjų ir finansinių išteklių konkurencijos institucijoms užtikrinimas yra viena iš esminių sąlygų, kad šios institucijos savo funkcijas konkurencijos priežiūros srityje atliktų nešališkai ir nepriklausomai. Be kitų prielaidų tokioms veiklos sąlygoms užtikrinti, Europos Komisija įvardina ir biudžetinės autonomijos konkurencijos institucijoms suteikimą.

Objektyvių ir nepriklausomų tyrimų atlikimą sąlygoja Konkurencijos tarybos nepriklausomumas ir saugumas nuo išorės poveikio. Tačiau Konkurencijos tarybos nepriklausomumas gali būti nepakankamas esant tam tikroms politinėms aplinkybėms. Didelę įtaką nepriklausomumui turi ir Konkurencijos tarybos finansavimas. Keičiantis ekonominei ir politinei situacijai šalyje, Konkurencijos tarybos finansavimas gali kisti, ypač tiesiogiai paveikdamas žmogiškųjų išteklių efektyvų panaudojimą bei tuo mažindamas galimybes išsaugoti turimus kvalifikuotus darbuotojus, užtikrinti tinkamą atliekamų tyrimų kokybę, visuomenės pasitikėjimą institucija.

Sprendžiant nepakankamo Konkurencijos tarybos finansavimo problemą, Vyriausybė ir Seimas 2016 m. svarstė įvairius pasiūlymus dėl Konkurencijos tarybos finansavimo modelio keitimo. Neradus sutarimo dėl nepriklausomo finansavimo mechanizmo, 2017 m. Konkurencijos tarybos asignavimai valstybės biudžeto lėšomis buvo padidinti 20 procentų ir sudarė 2,1 mln. Eur. 2018 m. Lietuvos Respublikos Seimo patvirtinti asignavimai siekė 2,28 mln. Eur, t. y. 8 procentais didesni nei 2017 metais. Nepaisant to, Konkurencijos tarybos biudžetas išlieka neproporcingai mažas lyginant ne tik su užsienio konkurencijos institucijų biudžetais, bet ir su Lietuvoje veikiančių giminingų rinkos priežiūrą vykdančių institucijų biudžetais – Viešųjų pirkimų tarnybos, Ryšių reguliavimo tarnybos, Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos. 2018 m. lapkričio 21 d. Ekonomikos komiteto posėdyje, kuriame buvo pritarta Konkurencijos tarybos 2017 m. ataskaitai, buvo pažymėta, kad Konkurencijos taryba tinkamai vykdytų įstatymuose pavestas jai funkcijas, Lietuvos Respublikos Vyriausybė ieškotų galimybių skirti Konkurencijos tarybai patalpas, tinkamas pavestoms funkcijoms atlikti, numatyti Konkurencijos tarybos

poreikius atitinkantį finansavimą, kuris jau 2019 m. būtų ne mažesnis, kaip 2,5 mln. eurų. Taip pat Ekonomikos komitetas, siekdamas stiprinti rinkos priežiūrą atliekančių institucijų: Konkurencijos tarybos, Ryšių reguliavimo tarnybos, Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos ir Viešųjų pirkimų tarnybos savarankiškumą ir nepriklausomumą bei išvengti interesų konflikto tarp šių institucijų kontroliuojamų ir valdingus įgaliojimus jų atžvilgiu turinčių valdžios subjektų galimos veiklos, parengti ir teikti Seimui svarstyti teisės aktų projektus, kuriais: rinkos priežiūros institucijos (ir jų darbuotojai, tarnautojai) nebūtų valstybės tarnybos sistemos dalis, kadangi turi būti užtikrintas finansinis ir personalo nepriklausomumas nuo viešojo sektoriaus, kurį šios institucijos prižiūri bei kurio atžvilgiu priima įpareigojančius sprendimus, poveikio, pavyzdžiui, per biudžeto formavimą ar centralizuotą darbuotojų atranką; rinkos priežiūros institucijų vadovų ir (ar) jų kolegialių valdymo organų narių atlyginimai būtų įtvirtinti specialiuose, šakiniuose įstatymuose ir susieti su vidutinio darbo užmokesčio dydžiu, kas mažintų atskirtį nuo kitų šalių nacionalinių reguliavimo institucijų vadovų ir privačiame sektoriuje vyraujančių darbo užmokesčių bei sudarytų galimybes konkuruoti rinkoje pritraukiant aukštos kompetencijos vadovus. Ekonomikos komitetas pažymėjo, kad Konkurencijos taryba, esant pakankam finansavimui, stiprintų savo administracinius gebėjimus išlaikant bei pritraukiant kompetentingus specialistus ir ekspertus, taip pat įsigyjant reikalingą specialiąją įrangą bei tęsti ir plėsti Konkurencijos tarybos inicijuotą ir didelio dėmesio visuomenėje sulaukusią švietėjišką veiklą konkurencijos kultūros sklaidos srityje (mokymo įstaigose, regionuose, verslo visuomenėje).

Atkreiptinas dėmesys, kad Lietuvos Respublikos Seimui yra pateiktas Konkurencijos įstatymo projektas, kuriame yra nuostata, susijusi su Konkurencijos tarybos finansavimu. Ši nuostata perkelia 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Sąjungos direktyvos Nr. 2019/1, kuria siekiama įgalinti valstybių narių konkurencijos institucijas, kad jos būtų veiksmingesnės vykdymo užtikrintojos, ir kuria užtikrinamas tinkamas vidaus rinkos veikimas, 5 straipsnį. Ši direktyva turi būti įgyvendinta nacionalinėje teisėje ne vėliau kaip 2021 m. vasario 4 d. Taigi, kitais biudžetinėmis metais Lietuvoje jau bus taikomi su šios direktyvos įgyvendinimu susiję reikalavimai dėl Konkurencijos tarybos finansavimo. Lietuvos Respublikos Seimui pateiktu Konkurencijos įstatymo projektu Nr. XIIP-4815 keičiamo 17 straipsnio 4 dalyje numatyta, kad Konkurencijos taryba savo funkcijoms atlikti ir įgaliojimams vykdyti disponuoja pakankamu skaičiumi kvalifikuotų darbuotojų ir funkcijoms bei įgaliojimams adekvačiais finansiniais, techniniais ir technologiniais ištekliais. Atsižvelgiant į šią Europos Sąjungos direktyvos nulemtą nuostata, Konkurencijos tarybos finansavimas turi būti adekvatus vykdomoms funkcijoms ir turi leisti disponuoti pakankamais finansiniais, techniniais ir technologiniais ištekliais.

2 lentelė. 2021–2023 metų programos tikslai, uždaviniai, priemonės ir asignavimai (tūkst. eurų)

Tikslo, uždavinio, priemonės kodas	Tikslo, uždavinio, priemonės pavadinimas	Patvirtinti 2020 metų asignavimai				2021 metų asignavimai				Numatomi 2022 metų asignavimai				Numatomi 2023 metų asignavimai				Tarpinstitucinio veiklos plano kodas	Vyriausybės programos įgyvendinimo plano elemento kodas
		iš viso	iš jų			iš viso	iš jų			iš viso	iš jų			iš viso	iš jų				
			išlaidoms		turtui įsigyti		išlaidoms		turtui įsigyti		išlaidoms		turtui įsigyti		išlaidoms		turtui įsigyti		
			iš viso	iš jų darbo užmo-kesčiui			iš viso	iš jų darbo užmo-kesčiui			iš viso	iš jų darbo užmo-kesčiui			iš viso	iš jų darbo užmo-kesčiui			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
01	Tikslas: Siekti, kad Konkurencijos tarybos veikla duotų kuo didesnę naudą vartotojams, stiprinti švietimą konkurencijos srityje ir didinti Konkurencijos tarybos veiklos efektyvumą	2507,0	2427,0	1848,0	80,0	2566,0	2436,0	1880,0	130,0	2566,0	2436,0	1940,0	130,0	2487,0	2357,0	1917,0	130,0		
01-01	Uždavinys: Užtikrinti Konkurencijos įstatymo, Mažmeninės prekybos įmonių nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo ir kitų teisės aktų įgyvendinimą	2507,0	2427,0	1848,0	80,0	2566,0	2436,0	1880,0	130,0	2566,0	2436,0	1940,0	130,0	2487,0	2357,0	1917,0	130,0		
	Priemonės:																		
01-01-01	Tirti ir nagrinėti Konkurencijos įstatymo ir kitų įstatymų pažeidimus, vertinti poveikį konkurencijai ir taikyti pažeidėjams sankcijas	2076,6	2076,6	1707,0		2077,0	2077,0	1689,0		2077,0	2077,0	1689,0		1998,0	1998,0	1628,0			
01-01-02	Užtikrinti konkurencijos kultūros sklaidą visuomenėje	6,4	6,4			15,0	15,0			15,0	15,0			15,0	15,0				
01-01-03	Dalyvauti Europos Sąjungos struktūrinės paramos 2014-2020 m. valdymo ir kontrolės sistemoje	159,0	159,0	141,0		159,0	159,0	141,0		159,0	159,0	141,0		159,0	159,0	141,0			

01-01-04	Paskirstyti savivaldybėms asignavimus, susijusius su duomenų Suteiktos valstybės pagalbos registru teikimu	35,0	35,0			35,0	35,0			35,0	35,0			35,0	35,0				
01-01-05	Nagrinėti koncentracijos pranešimus	150,0	150,0			150,0	150,0	50,0		150,0	150,0	110,0		150,0	150,0	148,0			
01-01-06	Tvarkyti informacinius išteklius	80,0			80,0	130,0			130,0	130,0			130,0	130,0				130,0	
	1. Iš viso Lietuvos Respublikos valstybės biudžetas	2507,0	2427,0	1848,0	80,0	2566,0	2436,0	1880,0	130,0	2566,0	2436,0	1940,0	130,0	2487,0	2357,0	1917,0	130,0		
	iš jo: 1.1. bendrojo finansavimo lėšos	24,0	24,0	21,0		24,0	24,0	21,0		24,0	24,0	21,0		12,0	12,0	12,0			
	1.2. Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšos	135,0	135,0	120,0		135,0	135,0	120,0		135,0	135,0	120,0		68,0	68,0	68,0			
	1.3. tikslinės paskirties lėšos ir pajamų įmokos	150,0	150,0			150,0	150,0	50,0		150,0	150,0	110,0		150,0	150,0	148,0			
	2. Kiti šaltiniai (Europos Sąjungos finansinė parama projektams įgyvendinti ir kitos teisėtai gautos lėšos)	15,0	15,0			100,0	100,0			100,0	100,0			100,0	100,0				
	Iš viso programai finansuoti (1+2)	2522,0	2442,0	1848,0	80,0	2666,0	2536,0	1880,0	130,0	2666,0	2536,0	1940,0	130,0	2587,0	2457,0	1917,0	130,0		

3 lentelė. Programos tikslai, uždaviniai, vertinimo kriterijai ir jų reikšmės

Vertinimo kriterijaus kodas	Tikslų, uždavinių, vertinimo kriterijų pavadinimai ir mato vienetai	Vertinimo kriterijų reikšmės				Susijęs strateginio planavimo dokumentas
		2020	2021	2022	2023	
1	2	3	4	5	6	7
	1 tikslas: Siekti, kad Konkurencijos tarybos veikla duotų kuo didesnę naudą vartotojams, stiprinti švietimą konkurencijos srityje ir didinti Konkurencijos tarybos veiklos efektyvumą					
R-01-01-01-01	Dalis apskųstų teismui Konkurencijos tarybos priimtų sprendimų, kurie buvo nepakeisti arba pakeisti iš dalies (proc.)	65	65	65	65	
R-01-01-01-02	Asmenų, žinančių, kokiais klausimais galima kreiptis ir kokias problemas sprendžia Konkurencijos taryba, skaičius (proc. nuo apklaustųjų besikreipusių asmenų) (nuo 2018 m.)	>50	>55	>60	>60	
R-01-01-01-03	Darbas, atliekamas numatytais terminais (proc. nuo metinio veiklos plano)	95	95	95	95	
	1 tikslo 1 uždavinys: Užtikrinti Konkurencijos įstatymo, Mažmeninės prekybos įmonių nesažiningų veiksmų draudimo įstatymo ir kitų teisės aktų įgyvendinimą					

P-01-01-01-01-01	Bylų dėl procedūrinių posėdžio organizavimo pažeidimų, proc. (nuo 2018 m.)	0	0	0	0	
P-01-01-01-01-02	Gautų ir išnagrinėtų skundų bei prašymų dėl Konkurencijos įstatymo, Mažmeninės prekybos įmonių nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo ir kitų teisės aktais nustatytų Konkurencijos tarybai kompetencijai klausimų santykis (proc.)	98	98	98	98	
P-01-01-01-01-03	Koncentracijų priežiūros vykdymas (gautų ir išnagrinėtų pranešimų apie koncentraciją santykis proc.)	100	100	100	100	
P-01-01-01-01-04	Konkurencijos tarybos organizuotų mokymų, seminarų, kitų renginių skaičius	10	10	10	10	
P-01-01-01-01-05	Dalyvių, teigiamai įvertinusių Konkurencijos tarybos organizuotus renginius, skaičius (proc.)	70	70	70	70	
P-01-01-01-01-06	Pagal Konkurencijos tarybos pastabas pakeistų viešojo administravimo subjektų sprendimų, galinčių riboti ar ribojančių konkurenciją, skaičius (proc.)	60	60	60	60	

V SKYRIUS ŽMOGIŠKIEJI IŠTEKLIAI IR VALDYMO IŠLAIDOS

(36) Konkurencijos tarybos darbuotojai pagal statusą skirstomi į valstybės pareigūnus, valstybės tarnautojus ir darbuotojus, dirbančius pagal darbo sutartis.

(37) Konkurencijos taryboje metuose dirba 69-71 darbuotojai, nors Lietuvos Respublikos Seimo valdyba yra patvirtinusi 93 leistinas pareigybes, prie kurių pridėjus penkis Konkurencijos tarybos narius (valstybės pareigūnus), iš viso maksimalus leistinas pareigybių skaičius sudaro 98.

5 lentelė. Informacija apie institucijos (ministro valdymo srities) žmogiškuosius išteklius, asignavimus jiems išlaikyti ir valdymo išlaidas (tūkst. eurų)

Eil. Nr.	Institucijos ar įstaigos pavadinimas	2020 metai				2021 metai				2022 metai				2023 metai			
		Pareigybių skaičius		Išlaidos darbo užmokesčiui	Valdymo išlaidos*	Pareigybių skaičius		Išlaidos darbo užmokesčiui	Valdymo išlaidos*	Pareigybių skaičius		Išlaidos darbo užmokesčiui	Valdymo išlaidos*	Pareigybių skaičius		Išlaidos darbo užmokesčiui	Valdymo išlaidos*
		iš viso	iš jų valstybės tarnautojai			iš viso	iš jų valstybės tarnautojai			iš viso	iš jų valstybės tarnautojai			iš viso	iš jų valstybės tarnautojai		
1.	Lietuvos Respublikos konkurencijos taryba	72	52	1848,0	2472,0	75	55	1880,0	2531,0	75	55	1940,0	2531,0	75	55	1917,0	2452,0
Iš viso		72	52	1848,0	2472,0	75	55	1880,0	2531,0	75	55	1940,0	2531,0	75	55	1917,0	2452,0

* Valdymo išlaidos skaičiuojamos, vadovaujantis Lietuvos Respublikos finansų ministro 2003 m. liepos 3 d. įsakymu Nr. 184 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacijos patvirtinimo“. Informacija teikiama apie asignavimų valdytojus, kurie nurodyti minėto įsakymo 2 priede.

VI SKYRIUS
VEIKLOS EFEKTYVUMO DIDINIMO KRYPTYS

6 lentelė. Veiklos efektyvumo didinimo kryptys

Bendrosios veiklos sritis	Planuojami atlikti darbai	Laukiamas rezultatas	Įgyvendinimo terminas
Administracinių gebėjimų stiprinimas	Informacinių technologijų priemonių ir metodų pažeidimų tyrimuose diegimas bei susijusios kompetencijų stiprinimas	Atsižvelgiant į Konkurencijos tarybos finansavimą, atnaujinama ir įdiegiama patikrinimo duomenų poėmio iš įvairių platformų įranga, atnaujinami bei įdiegiami analizės bei įrodymų atrinkimo įrankiai bei apmokomi tyrėjai dirbti su šia specialiaja įranga.	2021-12-31